

Артем не надто любив своє життя. Кому сподобається марнувати дні, працюючи в музеї, але досі маючи в голові неземні мрії. Такі складно приборкувати, та наш герой навчився. Щоранку він прокидався о шостій ранку й ішов на клятву роботу...

Екскурсивод у покинутому живими місці. Ясна річ, грошей не вистачало. Художній музей був лише прикриттям, місцем офіційного працевлаштування Артема... Розповідь видається нудною? Саме таким було життя хлопця. Обидві його сторони...

«Encantador» відчиняв відвідувачам двері о дев'ятій ранку. Тоді нащо ж було Артемові прокидатися о шостій? Бо саме так починався темний бік його життя — чорний ринок...

Хлопець склав парасольку й спустився сходами. До підземного переходу не залітало вогке повітря осені. Тут завжди було тепло й вельми неприємно. Підземелля розташувалося під ринком, але тут майже ніхто не ходив. Принаймні Артем небагато бачив таких. Перехід був вузьким, та, замість стін, йому слугували численні крамниці: «Випічка», «32 жирафи», «Купуємо антикваріат»... Магазинчики стирчали звідусіль, з полицями, повними товарів (які постійно зникали і з'являлись), табличками, що блимали вигідними кольорами... Але жоден з них не працював...

Артем відімкнув двері «Чумного Маляра» і вкотре подумки висміяв назву, вигадану своїм босом. Останній був трохи несповна розуму (лише так наш герой міг пояснити його дивні правила).

1. Добре зачинити двері, але не на замок. Лише потім вмикати світло.
2. Зайти до своєї комірчини та працювати. Перед тим, як вийти, гучно постукати у двері (та й цього не можна робити, якщо в крамниці відвідувачі)
3. Перед виходом (після роботи) вимкнути світло, тільки після цього відчиняти двері й замикаєти «Чумного Маляра» на ніч.
4. Не відчиняти двері, якщо в майстерні горить світло.
5. Не запізнюватись.

Артем вирішив змиритися. Платня на тут його влаштувала, а робота (якою б огидною на чиюсь думку не була) дозволяла жити.

Не порушивши жодного правила наш герой узявся працювати. Бос приходив пізніше, тож хлопець мав час закінчити копію Врубелівського «Демона, що сидить». І, гадаю, тепер зрозуміло: Артем підроблював картини... Він був фантастичним художником, і самі Зорі знають, на що ще був здатний... Але хто такі художники в наш час?

У цьому місці час ішов дивно. Стіни спотворювали хвилини, роблячи їх надто довгими чи неймовірно короткими. У комірчині блимав жовтуватий світильник, але для роботи Артем вмикав особливу лампу — єдине непримарне джерело світла.

— Вітаю, босе! — вигукнув хлопець, почувши клацання дверей і знайомі кроки. Старий кульгав. З-поза майстерні долинув ринковий галас — певне, чулося згорі...

Близько дев'ятої бос, як завжди, пішов на кілька хвилин, тож за всіма порядками

Артем зачинив «Чумного Маляра» й подався до музею. Кілька років тому місцевих дуже здивувала поява в такому запиленому місці молодого гіда. Хлопець влаштувався сюди, щойно закінчив навчання, а тепер, маючи справжній заробіток, залишався екскурсоводом для стажу і не лише...

«Encantador» зачинявся о шостій вечора. Наш герой (як наймолодший з усіх чотирьох працівників) мусив дочекатися цієї години, аби замкнути музей. Зали знову спорожніли. Артем сміливо стояв навпроти однієї зі своїх досконалих копій. «Вулиця» Анатолія Сумара, оригінал якої бос іще минулої весни сплавив якомусь приїжджому колекціонеру. Так. Хлопець викрадав картини з музею, замінюючи своїми малюнками.

За дві хвилини шоста. Артем повернув у шпарині ключ. Цей рух перетворив його з музейного гіда на звичайного перехожого. А за двадцять хвилин поворот іншого ключа зробив із хлопця підпільного художника. Артем знов увімкнув світло...

Знову ця комора... «Демон, що сидить» уже лежав на столі в боса, а наш герой почав копіювати «Апофеоз війни». Підроблювати відомі картини типу «Мони Лізи» було би божевіллям, адже покупці, не замислюючись, знали би, що це фейк. А от «шедеври другого ґатунку» на чорному ринку користувалися популярністю. Їх легше було роздобути й продати чи замінити підробкою. Все крутилося... Але «Чумний Маляр» продавав лише оригінали.

Якийсь галас... Артем прислухався. Чийсь крик — чоловічий голос...

— Зізнавайся, старий! Це ж твоя підробка?!

— Я не розумію, про що ви, — обурився той.

— Думав, надурити мене зможеш? Повертай гроші і ще сорок відсотків, якщо білий світ не розлюбив!

Що чоловік говорив потім не так важливо. Двері грюкнули, і запала тиша. Артем з осторогою відчинив двері. *Правило друге: не виходити, коли в крамниці відвідувачі.* Але цього разу хлопець мав не послухатися...

Чумний маляр виліз зі своєї в'язниці. На підлозі лежав непритомний старий.

— Босе!

Артем кинувся до нього, та пульсу не було, а на вуглі журнального столика з'явилася червона пляма. Така ж непомітно розтікалася по темному килимі. Хлопець панікував, безуспішно намагався привести крамаря до тями... *Той чоловік убив його!* Артем не зможе викликати швидку чи поліцію. Адже як? На чорний ринок? І опинитись у реальній в'язниці? Ні! Дідько, ні! Єдиний раз хлопець шкодував про те, що дотримався правил крамаря, котрий став йому за батька. Старий не міг продати підробку, «Чумний Маляр» торгував лише оригіналами! І що далі?..

В холодному жару Артем вискочив з майстерні, *не вимкнувши світло.* Нема більше, для кого дотримуватися правил! Але за дверима...

Вирувало життя... Дивні, неіснуючі кольори заповнили все. Підземний перехід ожив чимось неземним. Магазини були відчинені. Звідусіль лилися балачки, тільки говорили не звичайні люди... Привиди, звірі, химерні істоти. Процвітала купівля-продаж. Артем біг, ніби божевільний, лякаючись кожного. Це скидалося на дурний сон. Можливо, нашого героя також убили, а так виглядає дорога до пекла? Проте ні. Усе було справжнім...

Хлопець вибіг нагору й заляк від того, що побачив: на ринку відбувалося щось набагато божевільніше, ніж під землею. Дивні машини, циркові шатра, смарагдові

хмари, різна нечисть і (як не дивно) просто люди. Артем хотів спитати про все це в чоловіка, до непристойності звичайного, проте той не побачив хлопця. Ба більше! Пройшов крізь нього...

— Що за... — він обмацав тіло руками й помітив дивну невластиву собі прозорість. Це трохи охолодило, Артем почав пригадувати всі крамареві правила і... Невже вимикач світла слугує переходом...

— Ти не місцевий? — почувся звідкись усміхнений голос. Артем не відразу знайшов його джерело, та говорила зеленошкіра дівчина з яскраво-блакитним волоссям.

— Я не впевнений... Я тут працюю.

— Невже? Не бачила. Але я теж не впевнена.

Артем швидко прийшов до тями.

— Що тут відбувається? Ми привиди?

— Ти точно не місцевий, — промовила незнайомка, вивчаючи хлопця поглядом. Крім кольору, вона нічим не відрізнялася від будь-якої людини. Хіба очі зеленіші, синє ластовиння та якісь різки (чи то вусики), як у метеликів.

— Не місцевий де? — не розумів Артем.

— Ти чув про Тіньовий Ринок?

— Тіньовий чи чорний?

— Зрозуміло, — її брови підстрибнули від безнадійності. — Але ж якось ти сюди потрапив?

— Це нецікава історія, — хлопець знервовано відвів погляд. — А ти хто? —хоже, він зрозумів, що зможе повернутися до свого світу, зайшовши до «Чумного Маляра» і вимкнувши світло.

— Я? — щиро здивувалася дівчина. — Мене звати Д'оміні.

— Незвичне ім'я. Ти інопланетянка?

Незнайомка вибухнула сміхом.

— Ні, звісно! Я Зірка.

— Вибач, зірка? Тоді я король рок-н-ролу.

— Ні, дурнику. Я впала з неба, — Доміні приборкала усмішку й осмикнула темно-багряну блузу.

— З неба?.. — Артем втратив надію на те, що ця дівчина була нормальною.

— А де ж іще Зорям жити?

— Впала і вдарилася головою... — *Чумний маляр понуро подався назад до переходу.* Треба було забиратися.

— Гей! — вигукнула Доміні. — Ти куди?

Але хлопець не повертався.

Божевілля якесь діялося навколо. Артем хотів лише вимкнути світло і втекти, проте бос... Що робити? Та думати не довелося.

На вході в майстерню розгорнулося... Слідство? Люди в старій формі німецьких солдатів огородили «Чумного Маляра» стрічкою, фотографували все, знімали відбитки. А найголовніше — вони також були прозорими.

— От він! — вигукнув котрийсь із привидних копів. — Хапайте злочинця!

Артем не відразу збагнув, що йшлося про нього. Солдати один за одним бігли вузьким переходом, трошачи все навколо. Наш герой узявся тікати. Поміж безладу Тіньового Ринку він ледве встигав викрутитися, щоби не стати розчавленим купою кавунів чи неповороткою істотою. На виході догори дорогу заступив озброєний чоловік.

— Я його не вбивав, присягаюся... — запевняв хлопець.

Та солдат не повірив. А за мить таких, як він, навколо стояло не менше десятка.
— Це був не я, чуєте?!

Один із підняв рушницю... І маляр, а вгледівши, що безлічповерховий автобус збирається відбувати, застрибнув до нього. Заскрипіли механізми, й машина почала по дорозі. Хлопець видихнув.

Компанія тут була не найкраща: всі штовхалися, навколо вікон звивалися змії, блимали потворні обличчя. Артем подався вгору. Він думав, як повернутися, але зрозумів, що застряг у цьому Тіньовому Світі назавжди.

Ніч спливала. Близько третьої до автобуса зайшли солдати, розпитуючи пасажирів про якогось утікача, та Артемові пощастило залишитися поза увагою. Тіньова Варта — так називали місцевих охоронців порядку. Котрийсь із них торкнувся Артема поглядом і пішов слідом. За кілька хвилин примарного переслідування солдат загубився в натовпі, власне, як і Артем. Останній не припиняв рухатися, він без надії підіймався вгору, доки на казна-якому поверсі не побачив балкон. Хлопець почувався привидом, та йому однаково не вистачало повітря, і навіть напівпрозорі стіни автобуса не дозволяли його вхопити. Маляр відчинив двері і прозрів — такою фантастичною була ніч...

У темряві кольори набувають особливої форми. Ще кілька годин Артем провів на балконі, підтримуючи балачки з дивними істотами. Тіньовий бік подобався йому щомиті більше. Можливо, не так погано було би залишитися тут? Автобус виявився вітром, а більшість пасажирів — душами, решта — думками, хворобами, страхами, гріхами, янголами й демонами... Та всю дорогу Артема супроводжувало дивне відчуття знайомого кольору... Щось близьке було зовсім поруч. На сусідньому балконі... Доміні.

Та сама дівчина з ринку, вона просто читала книгу.

— Привіт, — гукнув їй художник, та, схоже, надто тихо. — Агов, — повторив голосніше. — Доміні!

Останнього разу вона озирнулася. На зеленому обличчі за мить заграли усмішка й щире здивування, та дівчина швидко їх вгамувала й продовжила читати.

Артем почухав потилицю. Що з нею сталося?

— Ми зустрілися знову, — трохи кепсько почав хлопець. — Цікавий збіг?

— Цікаво, що я досі тебе чую, — огризнулася Доміні.

— Чекай, що? Чому?

— Я ж упала і вдарилася головою. Такий твій діагноз?

Вона не забула ті слова... Хай там що, ця дівчина сильно відрізнялася від усіх, кого можна було зустріти в Тіньовому Світі. Розмови з ними скидалися на діалог психічно хворих, у якому ніхто на дрібниці не зважав. Але Доміні (на диво?) була насправді живою...

— Так і бути, пробач. Я був під афектом.

— Найгірше вибачення з усіх, що я чула.

— Тим не менш... — Артем перехилився через балкон, та його голос досі глушив вітер. — Послухай, якщо я не можу повернутися, то нащо ж ворогувати з усіма? Пропоную почати знову. Я Артем, — хлопець простягнув руку над прірвою.

Доміні похитала головою, зиркнувши вниз.

— Ее ні, тут надто високо. Але вдам, що мені дуже приємно.

Художник видихнув і струснув головою. Висота дійсно лякала, але смерть —

більше ні.

— Що ти робиш?!

Артем переліз ґрати, ледве стримуючи божевільне дихання, і стрибнув. Йому вдалося не заплющити очі. Хлопець схопився за металевий паркан, над яким тремтіло обличчя Доміні.

— Ти ненормальний, — засміялася вона. — Навіть у цьому світі!

За хвильку маляр уже стояв на балконі поруч із колишньою незнайомкою.

— Артем, — він знову простягнув руку.

— Дуже приємно... — цього разу дівчина потисла долоню, намагаючись поглядом прочитати, що може бути в голові у людини, котра заради вітання перестрибнула прірву.

Доміні читала книгу про ірландських відьом, у якій Артем не розумів жодного слова. Проте він розповів, що сталося, і був вельми здивований почути від нової знайомої:

— А хто говорив, що ти не можеш повернутися?..

Доміні дістала з кишені шматочок крейди й повела по стіні. Художник трохи здивовано дивився на неї. Майже рівна біла лінія утворила чималий прямокутник, і, щойно його сторони зімкнулись, у стіни виріс прохід. Артем застиг, відкривши рота.

— Так можна було?

— Ходімо краще.

Вони вийшли до комірчини. Тут досі горіло світло.

— Невже це насправді... — не вірив художник. Він знову повернувся в це кляте місце, що тепер здавалося рідним домом. Зрозумівши це, Артем відразу кинувся до вітальні, де (якщо час не спливав інакше) мало лежати тіло боса.

Так і було. Хлопець присів, нащось шукаючи пульс. У руках крамаря ледве відлунювало тепло. Кров на столі й килимі вже не була такою яскравою, вона темнішала, як і все навколо.

Доміні на хвилину затрималась у коморі. Скільки ж тут було картин... Вони обліпили стіни, стелю і трохи підлоги. Усе це зливалось до купи, розповідаючи історію свого автора... Дівчина підійшла ближче до столу, де саме чекав нарис «Апофеозу війни». Купа ескізів... Серед яких гостя помітила дещо особливе. На невеличкому малюнку були фіолетовий чоловік і хлопчина-ельф у дивній шапці. Дівчина взяла аркуш і зрозуміла: на ньому не просто люди чи прибульці. То Артем і старий крамар, а автором зображення був останній. Про це свідчив підпис у кутку...

Він уже не сподівався. Вимкнути світло й іти в поліцію. Не можна чекати довше, інакше сюди завітає Тіньова Варта чи хтось більш реальний. Але сил не було...

— Не знаю, що ви продали тому ідіоту, але це була найбільша дурість у вашому житті, — ледве прошепотів маляр, стримуючи крик розпачу.

Старий часто говорив, що всі ми скоро зникнемо, і нема чого сумувати. Кожен стане, ким хоче... Можливо, наступного разу, увімкнувши світло в крамниці, Артем знову вийде нагору, де на нього чекатиме душа старого...

— Я можу його повернути.

— Що... — Артем, вражений, підвів голову.

— Що чув. Я можу повернути його до життя, — повторила Доміні, але якось дивно.

— Ти не жартуєш?

— Звісно, ні!

— Але як — хлопець підвівся. — Відмотаєш час назад? Віддаси йому чиєсь серце?

— Ні. Просто поверну до життя.

Малляр замислився. Щось було не так... Але саме цього він хотів найбільше.

— Так просто, як і прохід крейдою? — спитав він, не приховуючи підозри.

— Ще простіше.

— Не може все бути так просто! Це пастка, що завгодно, але не правда! Доміні поверне старого, та забере життя в Артема. Але він був готовий.

— Ти можеш?..

— Так, ти тільки побажай.

— Я хочу...

У двері постукали солдати. Артем тривожно поглянув на вимикач. Але Доміні чомусь була спокійна. Дівчина обійняла долонями його обличчя і повернула до себе, дивлячись просто в очі.

— Я бажаю... — сказала вона.

— Я бажаю, — повторив Артем і продовжив майже пошепки: — Будь ласка, поверни старого до життя.

Доміні всміхнулася, нехай і трохи сумно, а художник вже був готовий вирушити до пекла. Він досі картався за те, що не вийшов зі своєї комірчини. Це він мав померти... Але трапилось інакше.

Кольори навколо змінилися. Час завмер, коли вартові увірвалися до крамниці. Зблیمало світло. Пронизливий звук. І раптом Доміні засвітилася, а з її грудей вилетів багряно-червоний вогник.

— Що відбувається?! — не розумів хлопець.

Так здійснювалося його бажання. Дівчина злетіла в повітря і пурпурове сяйво полилося з її очей, рота вух. Усюди грали блискавки й залітали до тіла боса, змушуючи його щоразу здригатись. Про що думав наш герой тоді? Хтозна. Але він почувався надзвичайно живим. Невже Доміні не збрехала, сказавши, що все просто...

Щомиті світла ставало менше, менше... Доки єдиним його джерелом не лишився той багрянний вогник. Дівчина натомість згасала. Артем забув про все, коли помітив: вона розчиняється. Наче пісок, кинутий на вітер...

— Доміні, що ти зробила?..

Та струснула головою і знову поглянула на хлопця неймовірно зеленими очима. На них зблиснули сльози, а на обличчі — усмішка.

— Ти ж не забув, я Зірка. А виконавши бажання ми... — вона шморгнула носом, — Ми просто зникаємо...

— Навіщо? — вигукнув Артем, схопивши її за плечі. — Ти ж віддала своє життя... Навіщо?

— Мені не загадали бажання, коли я падала на Землю...

— Ти могла сказати!

— Твій бос не шахрай, не злодій, він надзвичайна людина, мрійник і твій батько! Всі бачать його з одного боку, але є інший... Я ХОТІЛА, аби він жив. І ти також.

— Не такою ціною! Забери моє життя чи справжнього вбивці... Ти ж тут ні до чого. Я все зроблю, але, Доміні, не зникай...

Вона справді була Зорею і не просто так врятувала старого крамаря. В нього ж був Артем, а в Артема — він. Проте Доміні лишилася сама, впавши з неба. Вона розчинилась із щирою усмішкою на обличчі...

5 місяців по тому

Весна здавалася чимось надто нереальним для нашого світу. Артем відніс останню картину сусіду з Тіньового Ринку, попрощався з босом і побіг на роботу.

— Ти запізнився! — пошепки просичав директор.

— Тут усе одно порожньо.

— Зараз так, а от-от будуть потенційні інвестори, і якщо їм хоч щось не сподобається...

— А якщо сподобається?

— Тоді цю діру перетворять на дещо варте. Тому до роботи!

Сьогодні «Encantador» мав відвідати польський бізнесмен, чиї «галереї нової ери» славилися в усій Європі. Проте взимку він переїхав до України. Через дочку, якій (якщо вірити чуткам) лишалося жити недовго. Ясна річ, поляк узявся розгортати й тут свої справи, і для Артемового музею його рішення було визначальним.

Екскурсивод напружено розгулював порожніми залами в очікуванні, та раптом око вловило дещо незвичне... Відвідувач?

Русява дівчина в темно-багряній сорочці стояла навпроти однієї з картин.

— Вибачте, можу Вам допомогти?..

Гостя озирнулася, і хлопця кинуло в жар. Такого не могло бути!

— Доміні! Здуріти, це ти... Але як?!

Відвідувачка заінтриговано всміхнулася, не сказавши ні слова. Бліда шкіра, ледь помітне ластовиння... Від «інопланетянки» залишились одні очі й усмішка. Але, жодних сумнівів, то була вона.

— Вибачте? — перепитала дівчина.

— Доміні? — обережно сказав гід.

— Не зовсім. А ви...

— Артем.

Хлопець нічого не розумів. Невже це просто дурний збіг?

— Артем. Екскурсивод.

— Отже, ви мені й потрібні. Пан Дамбровський от-от приїде, і я хотіла попередити, що перекладатиму вашу екскурсію на польську. Сподіваюся, це не заважатиме?

— Ні, ні... — замислено відповів маляр. — То ви перекладач?

— Так, майже.

Дівчина продовжила розглядати картину, а ошелешений Артем приєднався до неї. На стіні висіла копія «Вулиці».

— Цікава робота, — механічно мовив гід.

— Хтозна. Не надто люблю таке, хоча як подивитися... Якби я обирала, де жити саме на цій вулиці, то оселилася би ось тут, — і показала на біло-коричневу пляму біля трикутника.

Вона говорила надто просто... Як Доміні. І маляр не втримався від питання.

— А... Ми не могли бачитися раніше?

— Раніше, тобто в минулому житті? — іронічно мовила гостя. І Артем усміхнувся.

— Саме так...

До зали зазирнув директор.

— Панно Дамбровська, Ваш батько приїхав. Ідіть за мною.

Він також кинув лютий погляд на гіда і зник у коридорі.

— Чекайте, то ви... — ще більше заплутався хлопець. — Ви хто?

— Я перекладач. І перекладатиму для свого батька.

І маляр почав розуміти, з ким говорив... Здуріти, цій дівчині лишалось існувати кілька місяців, а вона здавалася живішою за всіх, кого знав Артем. Гостя знала його думки.

— І спробуйте тільки мовити про те, скільки мені ще жити, — прошепотіла вона, але не люто, і також подалася до входу.

Старий крамар говорив, що Зірки дійсно зникають, здійснивши чиєсь бажання, втрачають своє світло. Але в деяких його виявляється так багато, що навіть, здійснивши сотню людських мрій, вони не згаснуть. Такою й була Доміні. І Артем не помилився: дівчиною в музеї була саме вона...

Минулої весни *Чумний Маляр* написав копію «Вулиці» Анатолія Сумара. Бос порівняв її з оригіналом, після чого продав одну з картин. Старий бачив у хлопцеві справжній талант. Копія була бездоганною, тож останньої миті крамар замінив справжню картину на неї. То був єдиний раз, коли «Чумний Маляр» продав підробку. Покупцем став тип із мафії Тіньового Світу, котрий за допомогою духів розпізнав аферу, і восени повернувся по помсту. Це він убив старого.

А в залі Артемового музею весь час висіла справжнісінька «Вулиця», та хлопець про це не дізнається і до кінця життя думатиме, що музеями країни розгулює його досконала підробка...